

“Overtourism” Kavramına Etimolojik Bir Yaklaşım (An Ethimological Approach to the “Overtourism” Concept)

* Samet KARAHAN^a , Yüksel ÖZTÜRK^b

^a Bilecik Şeyh Edebali University, Faculty of Applied Sciences, Department of Tourism Management, Bilecik/Turkey

^b Ankara Hacı Bayram Veli University, Faculty of Tourism, Department of Tourism Management, Ankara/Turkey

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi: 16.02.2020

Kabul Tarihi: 18.10.2020

Anahtar Kelimeler

Overtourism
Aşırı Turizm
Etimolojik

Öz

Aşırı turizm son yıllarda uluslararası literatürde üzerinde çokça durulan ve sürdürülebilir turizm, taşıma kapasitesi, kalabalık algısı, turizm korkusu gibi konularla ilişkilendirilen bir kavramdır. Bu kavram bir destinasyonda taşıma kapasitesinin aşıldığı durumlarda hem yerel halkın yaşam kalitesinin olumsuz etkileyen hem de ziyaretçilere hoşnutsuzluk veren bir durumu ifade eder. Ulusal literatürde henüz birkaç çalışma ile incelenen kavrama Türkçe bir karşılık tam olarak bulunamamıştır. Bu çalışmanın amacı overtourism kavramının Türkçe karşılığını tespit etmek ve yapılacak çalışmalar için ortak bir terim kazandırmaktır. Akademik çalışma alanı turizm olan kişiler ve İngilizce eğitim veren akademisyenlere yüz yüze görüşülerek yarı yapılandırılmış anket formu ile veriler toplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre overtourism kavramı için en uygun Türkçe karşılığın aşırı turizm olduğu anlaşılmıştır.

Keywords

Overtourism
Concept of overtourism
Ethimological

Abstract

Overtourism is a concept that has been emphasized in international literature in recent years and is associated with topics such as sustainable tourism, carrying capacity, crowd perception and tourism-phobia. This concept refers to a situation that both negatively affects the quality of life of the local people and gives dissatisfaction to the visitors when the carrying capacity is exceeded in a destination. In the national literature, the Turkish version of the concept, which has been investigated by several studies, has not been determined exactly. The aim of this study is to determine the Turkish equivalent of the concept of overtourism and to gain a common term for the studies to be conducted. Data were collected through a semi-structured questionnaire by face-to-face interviews with tourism academics and English-language academics. According to the results of the research, it has been understood that the most suitable Turkish equivalent for the concept of overtourism is “aşırı turizm”.

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

* Sorumlu Yazar

E-posta: samet.karahan@bilecik.edu.tr (S. Karahan)

DOI: 10.21325/jotags.2020.679

GİRİŞ

Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) verilerine göre 2018 yılında dünya genelinde seyahat eden kişi sayısı bir önceki yıla göre %6 artarak yaklaşık 1,4 milyar 2019 yılında ise 1,5 milyar kişiye ulaşmıştır. Ayrıca UNWTO'un tahminlerine göre 2030 yılında bu sayının 1,7 milyarı aşacağı öngörülmektedir. Popüler ve kitle turizmin özellikle kıyı ve sahil bölgelerini aşırı kalabalığa mahkum ettiği son yıllarda (Padrón-Ávila & Hernández-Martín, 2019) düşük maliyetli ulaşım ve kısa dönemli konaklama yeri kiralama gibi yeni turizm olayları bazı geleneksel turizm destinasyonlarında talebi arttırmaktadır (Martín Martín vd., 2019). Bu talep çoğu destinasyonda taşıma kapasitesinin aşılp aşırı turizme dönüşmesine neden olmaktadır.

Aşırı turizm, taşıma kapasitesini aşan turist sayısının artması ve turist akışı nedeniyle yerel hayatın olumsuz etkilenmesi gibi birçok nedenden dolayı meydana gelebilir (Anuar vd., 2019). Yerel halkın yaşam tarzlarında, sahip oldukları olanaklarda ve genel refah düzeylerinde kalıcı değişiklikler oluşturan, geçici ve mevsimsel turizm hareketleri sonucunda destinasyonların maruz kaldıkları aşırı kalabalıklaşmaya yol açan ziyaretçilerin aşırı akını olarak tanımlanmaktadır (Milano vd., 2018).

Aşırı turizm ulusal literatür içerisinde çok az ele alınan bir kavram olmakla birlikte (Duyar & Bayram, 2019; Aylan & Aylan, 2019; Çolak vd., 2019) uluslararası literatürde yeni yeni üzerinde çalışılan bir alandır (Martín ve Román, 2017; Goodwin, 2017; Seraphin vd., 2018; Peeters vd., 2018; Namberger vd., 2019; Milano vd., 2018; Mihalic, 2020; Gössling vd., 2020). Dolayısıyla Türkçe literatürde “Overtourism” kavramının karşılığı tam olarak belirlenmemiştir. Uluslararası yayınlardaki tanımlamalardan yola çıkılarak “Aşırı Turizm”, “Turizm Fazlası”, “Turistik Yoğunlaşma”, “Ölçsüz Turizm” gibi anlamlar ortaya çıkmaktadır. Bu araştırmanın temel amacı ulusal literatürde “Overtourism” kavramının kullanılmasında Türkçe ortak bir kavramın kazandırılması olacaktır. Bunu sağlamak için nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği ile hem turizm alanında uzmanlarla hem de dil eğitimi veren akademisyenlerle yüz yüze görüşülmüş ve kavramın Türkçe karşılığı ve gerekçeleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen veriler ile daha sonra bu alanda yapılacak olan çalışmalara temel bir kaynak oluşturulması ve isim önerisi geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu çalışmada kavram kargaşasını önlemek adına “aşırı turizm” kullanılacaktır.

“Overtourism” (Aşırı Turizm) Kavramı

Aşırı turizm, modern seyahat çağında en çok tartışılan konulardan biri haline gelmiştir. Daha ucuz havayolu ücretleri, artan gelirler ve sosyal medyanın spesifik destinasyonlara dikkat çekme özelliği sayesinde, her zamankinden daha fazla gezgin, artık kendi popülerlikleriyle baş edemeyen yerleri ziyaret etmektedir (Minihane, 2019). Örneğin Amsterdam'ın nüfusu 821 bin iken gelen turist sayısı 20 milyondan fazladır. Barselona'ya 30 milyon kadar turist gelirken şehir nüfusu sadece 1.3 milyondur. Benzer şekilde Floransa 382 bin nüfusu ile 14 milyon, Prag 1.3 milyon nüfusu ile yaklaşık 8 milyon turist ağırlamaktadır. Ülkemizde ise Antalya 2.3 milyon nüfusuna karşı yaklaşık 14 milyon turist çekmektedir (Henley, 2020). Bu veriler ışığında özellikle büyük şehirleri, nüfusundan katbekat fazla turist ziyaret ettiği söylenebilmektedir. Dolayısıyla bu şehirlerde özellikle belirli dönemlerde aşırı bir kalabalığın olduğu ve bu kalabalığın hem turistler hem de yerel halk üzerinde bir baskı ve hoşnutsuzluk oluşturduğu bilinmektedir (Manning vd., 2000; Tseng vd., 2009; Kainzinger, 2015; Zehrer & Raich, 2016; Jacobsen, 2019).

Aşırı turizmin genel kabul görmüş bir tanımı hali hazırda bulunmamakla birlikte yapılan sınırlı çalışmalarda bazı tanımlara yer verilmiştir. Doğası gereği aşırı turizm olgusu turist sayıları, ziyaret türleri ve ziyaret zamanı ve destinasyon taşıma kapasitesi ile ilişkilidir. Aşırı turizm anlayışı, yerel halk, turistler veya işletmeler gibi çeşitli paydaşların görüşlerini içerebilir (Peeters vd., 2018). Bu spesifik kavram üç yıldan az bir süredir yoğun olarak kullanılmasına rağmen, temsil ettiği konular son kırk yıldır literatürde tartışılmaktadır ve birçok uluslararası turistik destinasyon uzun zamandır bu zorlu durumla uğraşmaktadır. Ayrıca bu kavram destinasyonlarda turizmin olumsuz sonuçlarını tanımlamak için de kullanılmaktadır (Capocchi vd., 2019).

Aşırı turizm ile ilgili en kapsamlı tanımlardan biri UNWTO (2018) tarafından; turizmin bir destinasyon üzerindeki etkisi veya yerel halkın algılanan yaşam kalitesini ve / veya turist deneyimlerini olumsuz yönde etkileyen kısımları olarak tanımlanmıştır. Goodwin (2017) ise ev sahiplerinin, misafirlerin, yerlilerin veya ziyaretçilerin, çok fazla ziyaretçi olduğunu ve bölgedeki yaşam kalitesinin veya deneyim kalitesinin kabul edilemez bir şekilde bozulduğunu hissettiği yerleri aşırı turizm bölgeleri olarak tanımlar. Bu tanımlar aşırı turizmin salt kalabalıktan ibaret olmadığını, kalabalık nedeniyle hem yerel halkı hem de turistlerin kendilerini rahatsız ettiği anlarda ortaya çıktığını göstermektedir.

Aşırı turizm, uzun zamandır var olan bir problem için kullanılan yeni bir kavram olmakla birlikte belirli bir destinasyondaki aşırı sayıda turist, ilgili toplumda çeşitli türden olumsuzluklara yol açabileceğini ortaya koymaktadır. Terim nispeten yeni olmakla birlikte, söz konusu sorunların çoğunun, özellikle çok ziyaret edilen şehirlerde uzun bir tarihi vardır (Dodds & Butler, 2019; Namberger vd., 2019). Bu şehirlerin bazılarında önlem amaçlı bir takım uygulamaların yapıldığı bilinmektedir. Örneğin Amsterdam Şehir Konseyi Airbnb kiralama süresini 30 gün ile sınırlandırmayı planlamaktadır. Bunun yanında yeni otel yapımı için izin verilmeyecektir. Ayrıca “pazarlamama (de-marketing)” stratejisine geçiş girişimlerine de başlamışlardır. Venedik kurvaziyer gemilerinin girişlerini sınırlandıracak önlemler almaktadır. İzlanda, Justin Bieber klibi ile meşhur olan Fjaðrárgljúfur kanyonunun doğal çekim yerlerini yılda 5 hafta kapatma kararı almıştır. Taç Mahal yetkilileri yılda 7 milyondan fazla gelen turist sayısını düşürmek için gezi süresini 3 saat indirmiş ve alınan vergiyi arttırmıştır. Böylelikle turist sayısında %10-15’lik bir düşüş gözlemlenmiştir. Dünyaca ünlü “Game of Thrones” dizisi ile ünlü Dubrovnik şehrinde ise UNESCO’nun uyarısından sonra günübirlik kurvaziyer gemileri sınırlandırılmış, yeni açılacak otel ve restoran izinleri askıya alınmıştır. Ayrıca bu şehirlerin çoğunda turist vergisi kademeli olarak arttırılmıştır (Coffey, 2017; Minihane, 2019; Henley, 2020).

Aşırı turizm kavramı, sürdürülebilir turizmin diğer bir yönü ile karşı karşıya olduğu destinasyonlarda turizm gelişiminin yönetimi ile ilgilidir. Aşırı turizm sadece kapasitelerinin çevresel sınırlarını aşan destinasyonlarla değil, aynı zamanda turist ağırlayan topluluklardaki turistler ve yerel halk arasındaki çatışmalarla da ilgilidir (Moscarda, 2011). Bu çatışmalar pek çok destinasyonda turistlerin artık istenmemesine neden olmakta ve yerel halkta geniş çaplı protestolara sebep olabilmektedir. Turistlerin neden olduğu hoşnutsuzluk, aşırı turizmin yaşandığı şehirlerde olduğu gibi, yerel halkta yoğun saldırganlığa yol açmaktadır (Bouchon & Rauscher, 2019). Özellikle Amsterdam, Londra, Venedik, Mayorka, Paris, Dubrovnik, Kyoto, Berlin, Bali ve Reykjavik gibi şehirlerde “tourists go home” protestoları yükselmektedir (Milano vd., 2018).

Bourliataux-Lajoinie vd., (2019) aşırı turizmi yerel halk ve turistler tarafından aşırı kalabalık yükü algısı olarak değerlendirmektedir. Bu algı, yerel halkın kendi yaşamlarını turistlere karşı savunmak için eylemlere dönüştürdükleri

turizmofobiye (turizm korkusu) neden olmaktadır (Bourliataux-Lajoine vd., 2019, s. 583). Turizmofobi artık her zamankinden daha açıktır ve fazla görülmektedir. Şehrin sosyal ve kültürel yaşamına zarar vermekle birlikte daha önceden uyumlu olan yaşam tarzında bir dengesizlik oluşturmakta ve ekonomik yapıları tehlikeye atmaktadır. Bu durumun temel nedenleri, kısıtlı alanlarda aşırı turist yoğunluğunu, hareketliğin kısıtlanması, yer kapma savaşları ve belirli yerlerde yüksek bir turizm yoğunluğunu içeren tıkanıklıktır (Zerva vd., 2019, s. 319). Daha önce de bahsedildiği gibi turistlere karşı yapılan eylemler aşırı turizmin olumsuz etkilerinden kaynaklanmaktadır. Alışagelen yaşam tarzlarından ödün vermek zorunda kalan yerel halk belirli bir noktadan sonra kendi şehrinde dışlanmış ve yabancı hissetmeye başlamaktadır. Bu noktadan sonra anti-turizm hareketlerinin meydana geldiği söylenebilir.

Ulusal literatürde aşırı turizm ile ilgili çok az sayıda yapılan yayınlara bakıldığında iki farklı kavram tercih edildiği görülmektedir. Duyar ve Bayram (2019), Aylan ve Aylan (2019) ve Yüncü (2019) overtourism için aşırı turizm kavramını tercih etmişlerdir. Şahin (2018) turizmde taşıma kapasitesi aşımı, Çolak vd., (2019) ise ölçsüz turizm kavramını kullanmıştır. Sayıca çok az olan bu çalışmalar tam olarak bir fikir vermese de overtourism için henüz kalıplaşmış ve oturmuş bir Türkçe kavramın olmadığı açıktır.

Aşırı Turizmin Nedenleri ve Etkileri

Birçok destinasyon turizmi ekonomik anlamda gayet olumlu bulsa da bazı destinasyonların asıl meselesi benzersiz değerlerini korumak için turizmi kontrol edememesidir (Avond vd., 2019, s. 553). Bir destinasyona yönelik aşırı ziyaret ve yatırımların etkilerinin bir sonucu olarak aşırı turizmin etkileri ortaya çıkar. Dolayısıyla, bir destinasyon içindeki turizm gelişiminin ilk aşamalarında, turizm alanlarının araştırılması ve değerlendirilmesi ana amaç olmalıdır. Araştırma ve değerlendirmenin çoğu, turizm alanının doğal ve kültürel varlıklarının yanı sıra destinasyonun yatırım potansiyelinin incelenmesini içerir (Maingi, 2019, s. 536).

Aşırı turizmle ilgili sınırlı sayıda kaynak incelendiğinde ana nedenin taşıma kapasitesinin aşılması olduğu anlaşılmaktadır. Taşıma kapasitesinin ihlal edilmesi hem bölgede yaşayan halk hem de ziyaretçiler için geri alınması zor sorunlar ortaya çıkarabilmektedir. Bu sorunların ortaya çıkması, aşırı kalabalığın etkisi ve taşıma kapasitesinin aşımı ile meydana gelmektedir. Bir destinasyonda kapasite aşımı neticesinde meydana gelen aşırı turizm destinasyona yönelik hizmet kalitesini düşürmekte ve ziyaretçilerde memnuniyetsizlik oluşturmaktadır (Çalık, 2014; Zhang vd., 2017; Erdemir, 2018, s. 14).

Aşırı turizmi meydana getiren unsurlardan bazıları; kurvaziyer sektörü, mobil cihaz ve uygulamaların kolaylaştırdığı ucuz ve makul hizmetler, destinasyon markalamasında yapılan hatalar, paydaşlar arasındaki iletişimsizlik ve ucuz konaklama imkanlarıdır (Milano vd., 2018; Oklevik vd., 2019). Genel olarak, bu nedenler talep ve arz açısından sınıflandırılabilir. Talep açısından bakıldığında, daha yüksek harcama eğilimi, turistlerin sahip olduğu daha iyi ekonomik koşullar, seyahat teknolojisinin gelişmesi, küreselleşme, gelişmişlik, değişen yaşam tarzı ve kadınların daha özgür davranması aşırı turizmin nedenlerinden bazılarıdır. Arz yönünden ise kaynak yetersizliği, kötü yönetim, turizm kabul eden destinasyonların başarısızlığı, planlama eksikliği, teknik uzmanlık eksikliği ve sürdürülebilirlik duyarlılığında eksiklik sayılabilir (Avond vd., 2019, s. 556). Yine pek çok çalışmada (Coldwell, 2017, Seraphin vd., 2018, Avond vd., 2019) zayıf destinasyon yönetiminin aşırı turizme yol açtığı bilinmektedir. Plichta (2019) aşırı turizmi, turistler ve yerel halkın ortak kullanım alanlarında kamu ve özel mülkiyet haklarının tipik bir yönetim sorunu olarak görmektedir.

Aşırı turizmin olumsuz etkileri arasında tarihi ve merkezi yerlerde trafik ve park sorunları, turistlerin davranışları sonucu oluşan yerel kızgınlık, yerel sakinler için artan yaşam maliyeti, ziyaretçi memnuniyetsizliği ve kültürel değerlerin önemli ölçüde aşınma ve yıpranması sayılabilir (Cheung & Li, 2019; Neuts & Nijkamp, 2012; Phi, 2019). Sarantakou ve Terkenli ise (2019) Santorini Adası üzerinde yaptıkları çalışmadan yola çıkarak aşırı turizmin etkilerini altı başlıkta toplamıştır:

- Yerel halkın yabancılaşması,
- Turist deneyiminin bozulması,
- Aşırı yüklenmiş altyapı,
- Doğal çevre üzerindeki baskılar,
- Kültür ve mirasa yönelik tehditler,
- Peyzaj planlama ve yönetimine yansımalar.

Yöntem

Bu çalışmada yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği tercih edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme, araştırmacı tarafından önceden belirlenmiş sorular ile görüşme sırasında ortaya çıkan konulara göre yeni soruların da sorulabildiği bir veri toplama yöntemidir (Güler vd., 2015). Bu yöntemin seçilmesindeki en temel neden araştırma amacının çok spesifik olması ve bu doğrultuda hedeflenen örneklem grubuna yönelik en uygun yöntem olmasıdır. Ayrıca daha önce bu tür bir çalışmaya rastlanılmamasından kaynaklı özgünlük bu yöntemin tercih edilmesine sebep olmuştur.

Örnekleme

Araştırmanın amacına uygun kişilerin örnekleme dahil edilmesi amacıyla örnekleme metodu olarak olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme türü seçilmiştir. Amaçsal örneklemede araştırmacı, evreni temsil ettiğini ve evrenin tipik bir örneği olduğunu düşündüğü bir alt grubu örneklem olarak seçer (Güler vd., 2015). Bu doğrultuda overtourism kavramının Türkçeleştirilmesinde turizm alanında 23 akademisyen ve 6 dilbilimci örnekleme dahil edilmiştir. Zaman ve mali kısıt nedeni ile tüm katılımcılar ile yüz yüze görüşülememiş, telefonla veya elektronik posta ile veriler elde edilmiştir.

Veri Toplama ve Analiz

Bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak nitel yöntemlerinden görüşme tekniği tercih edilmiştir. Veriler yarı yapılandırılmış soru formu aracılığıyla toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış soru formunda aşağıdaki iki temel soru bulunmaktadır.

1. Sizce overtourism kavramının en uygun Türkçe karşılığı ne olmalıdır?
2. Neden Türkçe karşılığı bu olmalıdır?

Bu iki soru dışında katılımcıların cinsiyet, yaş, akademik unvan gibi demografik özellikleri de araştırmaya dahil edilmiştir. Ayrıca overtourism kavramını daha önce duyup duymadıkları ve bu konu ile ilgili çalışmalarının varlığı da sorgulanmıştır.

Görüşme tekniği ile toplanan verilerin analizinde betimsel ve sistematik çözümleme yapılmıştır. Betimsel çözümleme olayın ya da kavramın özelliklerini kelimelere aktarmaktır. Bu çözümlemede katılımcıların kendi ifadelerinden doğrudan alıntı yaparak, durumu ortaya koyup tanımlamaya çalışılmaktadır. Sistematik çözümlemede ise verilerin incelenmesi, sınıflandırılması, aralarındaki benzerlik ve farklılıkların ortaya konması ve böylece verileri okuyuculara anlamlı kılacak belirli temaların ve desenlerin ortaya konması sürecidir. Sistematik çözümlemenin iki aşaması bulunmaktadır. Bunlar sınıflandırma ve ilişkilendirme (bağlantı kurma). Sınıflandırma verilerden anlamlı bir sonuca ulaşılması için verilerin anlaşılır bir şekilde anlatılabileceği kavramsal bir çerçeve çizilmesi. İlişkilendirme ise sınıflandırılan temalar arasında ilişkilerin ortaya konmasıdır (Kümbetoğlu, 2005; Çetin, 2012).

Bulgular

Araştırmanın bu kısmında elde edilen verilere ilişkin bulgular ele alınacaktır. Katılımcıların demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, unvan ve çalışma alanları), overtourism ile ilgili bilgi düzeyleri ve akademik çalışma yapısı yapımadıkları, overtourism kavramı için en uygun Türkçe karşılığın ne olacağı ve neden seçildiği ile ilgili bilgiler sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Cinsiyet	Frekans	%	Yaş	Frekans	%
Kadın	14	48,3	20-30	3	10,3
Erkek	15	51,7	31-41	8	27,6
<i>Toplam</i>	29	100	42-52	9	31
			53-63	9	31
Akademik Çalışma Alanları	Frekans	%	<i>Toplam</i>	29	100
Turizm İşletmeciliği	10	34,5	Akademik Unvan	Frekans	%
Turizm Pazarlaması	10	34,5	Prof. Dr.	12	41,4
Gastronomi	2	6,9	Doç. Dr.	4	13,8
Turizm Rehberliği	1	3,5	Dr. Öğr. Üyesi	7	24,1
İngilizce Eğitimi	6	20,6	Öğretim Gör.	6	20,6
<i>Toplam</i>	29	100	<i>Toplam</i>	29	100

Tablo 1’de katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzdelik dağılımları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde 29 katılımcıdan 14’ü kadın, 15’i erkek olduğu görülmektedir. Yaş aralığında ise 42 yaş ve üzeri yaş katılımcılarının (18 kişi) ağırlıkta olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların %41,4’ü Prof. Dr., %13,8’i Doç. Dr., %24,1’i Dr. Öğr. Üyesi ve %20,6’sı öğretim görevlisidir. Öğretim görevlisi olanların İngilizce eğitimi veren akademisyenler olduğunu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan akademisyenlerden temel alanı turizm olan 23 kişi yer almaktadır. 6 kişi ise İngilizce eğitmenidir. Akademik alanları turizm olan katılımcıların en fazla yoğunlaştığı iki alt alan görülmektedir. Bunlar turizm işletmeciliği (10 kişi) ve turizm pazarlamasıdır (10 kişi).

Tablo 2. Katılımcıların “Overtourism” Kavramını Duymalarına ve “Overtourism ile İlgili Akademik Çalışma Yapmalarına Yönelik Bulgular

“Overtourism” kavramını duydunuz mu?	Frekans	%
Evet	23	79,3
Hayır	4	13,8
Kısmen	2	6,9
<i>Toplam</i>	29	100
“Overtourism” ile ilgili akademik bir çalışma yaptınız mı?	Frekans	%
Evet	3	10,3
Hayır	26	89,7
<i>Toplam</i>	29	100

Tablo 2’de katılımcıların “overtourism” kavramını daha önce duyup duymadıkları ve “overtourism” ile ilgili çalışma yapıp yapmadıklarına ilişkin bulgular yer almaktadır. Buna göre katılımcıların büyük çoğunluğu (%79,3) kavramı duymakla beraber sadece 3 kişinin (%10,3) kavramla ilgili akademik bir çalışma yaptığı görülmüştür. Bu sonuç ulusal literatürdeki aşırı turizm ile ilgili yayın eksikliğini desteklemektedir.

Tablo 3. “Overtourism” Kavramının Türkçe Karşılığına Yönelik Bulgular

“Overtourism” teriminin Türkçe karşılığı ne olmalıdır?	Frekans	%
Aşırı turizm	19	65,5
Turizm kapasite aşımı / Taşıma kapasitesini aşan turizm / taşıma kapasitesi üstü	4	13,5
Ölçüsüz turizm	1	3,5
Yıkıcı turizm	1	3,5
Aşırı turistikleşme	1	3,5
Overtourism	1	3,5
Turizm tahribatı	1	3,5
Cevap yok	1	3,5
<i>Toplam</i>	29	100

Tablo 3’te “overtourism” kavramının Türkçe karşılığının saptanmasına yönelik bulgular yer almaktadır. Buna göre katılımcıların %65,5’i (19 kişi) aşırı turizm kavramını daha uygun gördüklerini belirtmiştir. Turizm kapasite aşımı, taşıma kapasitesi üstü ve taşıma kapasitesini aşan turizm kavramlarını 4 kişi tercih etmiştir. Diğer cevaplar ise; ölçüsüz turizm, yıkıcı turizm, aşırı turistikleşme, turizm tahribatı ve overtourism olarak kalması yönünde belirtilmiştir.

Araştırmanın amacına yönelik sorulardan birisi de “neden Türkçe karşılığı bu kelime olmalıdır?” sorusudur. Katılımcıların %72,5’i (21 kişi) tercih edilen Türkçe kavramın nedenini olumsuz/negatif bir anlam içermesi olarak belirtmiştir. %27,5’i (8 kişi) ise verilen tanımlara en uygun cevabın bu olduğunu düşünmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Temel amacı overtourism kavramının Türkçe karşılığının ulusal literatüre kazandırılması olan bu çalışmada amaçsal örneklem metodu ile 23 turizm akademisyeni ve 6 İngilizce eğitim veren akademik personel ile görüşülmüştür. Katılımcıların %51,7’si erkek, %48,3’ü kadın ve çoğunluk yaşı 42 yaş ve üzeridir (%62). Akademik unvanlara bakıldığında en fazla katılımın Prof. Dr. (%41,4) ve Dr. Öğr. Üyesi (%24,1) unvanına sahip kişilerin olduğu görülmüştür. Katılımcıların %79,3’ü overtourism kavramını daha önce duydukları ancak sadece 3’ünün (%10,3) bu alanda çalışma yaptıkları tespit edilmiştir. Bu sonuç ulusal literatürde overtourism ile ilgili yapılan çalışmaların yetersizliğini ortaya koymaktadır.

Overtourism kavramının Türkçe karşılığına yönelik elde edilen verilere göre katılımcıların %65,5’i aşırı turizm kavramını daha uygun bulduklarını belirtmişlerdir. Bu sonuç ulusal literatürde yer alan az sayıdaki çalışmalarda (Duyar & Bayram 2019; Aylan & Aylan 2019; Yüncü, 2019) kullanılan Türkçe karşılıkla benzerlik göstermektedir. Aşırı turizm kavramının seçilmesindeki en temel nedenin ise tanımlarda olumsuzluk ve negatiflik unsurlarının yer alması olduğuna ulaşılmıştır. Örneğin; Katılımcı 8: “Yerel halkı olumsuz etkilediğinden olumsuzluk çağrışımı olan bir kelime kullanılmalıdır” şeklinde belirterek olumsuzluğu vurgulamıştır.

İlgili literatür incelendiğinde aşırı turizmin etkilerini azaltmak için geliştirilen bazı öneriler bu kısımda ele alınacaktır. Yapılan çalışmaların yetersizliği ve mevcut çalışmaların büyük kısmının vaka analizi şeklinde incelenmesi nedeni ile öneriler oldukça kısıtlıdır.

Milano vd., (2019, s. 1869) aşırı turizmin etkisinin azaltılması için küçülme önlemlerinin alınması gerektiğini savunmaktadır. Bu önlemler arasında; turizm tanıtım harcamalarının kesilmesi, teşviklerin azaltılması, vergilerin arttırılması ve sürdürülebilir ve sorumlu bir karar mekanizmasına geçilmesi yer almaktadır. Benner (2019) ise turizm gelişimine niceliksel sınırlar koymanın ihtiyaç duyulan ekonomik faydaları sağlayamayacağını, bunun yerine farklı turizm türlerine geçilmesi gerektiğini savunmaktadır. Benzer şekilde Séraphin vd., (2019) de destinasyon marka stratejisinin yeniden oluşturulmasının ve özel ilgi turizmüne dönüştürülmesinin aşırı turizmi önlemede bir araç olarak kullanılabileceğini savunmaktadır. Bu sayede turistler ilgi alanlarına göre destinasyon seçebilecek ve her destinasyonda aşırı bir yoğunluk oluşmayacaktır.

Daha önce de bahsedildiği gibi aşırı turizme maruz kalan farklı şehirde uygulanan bazı ortak uygulamalar vardır. Amsterdam, Paris, Dubrovnik, Venedik, Floransa, Londra gibi şehirlerde verginin arttırılması, kurvaziyer gemilerinin ve tur otobüslerinin sınırlandırılması, yeni otel ve restoran izinlerinin dondurulması ve özellikle Airbnb gibi uygulamalara kısıtlama getirilmesi en yaygın olarak bilinen ve hayata geçirilen uygulamalardır. Elbette turizmin gelir getirici özelliğine ters düşse de sürdürülebilir turizm kapsamında atılacak ilk adımların öncülleri kabul edilmektedir. Ayrıca yerel halkın yoğun direnişi ve protestoları da bu kararların alınmasında turizmle ilgili kuruluşlara baskı oluşturmaktadır.

Bu araştırmada görüşülen kişi sayısı zaman ve maliyet açısından sınırlı bir düzeyde kalmıştır. Özellikle İngilizce uzman sayısı sonraki çalışmalarda arttırılabilir. Overtourism ile ilgili akademik yayınların arttırılması ve uygulamaya dönük önlemlerin alınması gerekmektedir. Özellikle sürdürülebilirlik, taşıma kapasitesi, kalabalık algısı gibi konularda çalışan akademisyenler overtourism ile ilgili bilimsel çalışma yapabilirler. Bu alanda çalışacak olan akademisyenler ile turizm politikalarına yön veren kurum ve kuruluşlar birlikte hareket ederek destinasyonları aşırı turizmin etkilerinden kurtarabilirler. Ayrıca konunun Türk Dili ve Edebiyatı alanında uzman kişilerle veya Türk Dil Kurumu yetkilileri ile tartışılması gerekebilir.

KAYNAKÇA

- Alonso-Almeida, M. D. M., Borrajo-Millán, F. & Yi, L. (2019). Are social media data pushing overtourism? The case of Barcelona and Chinese tourists. *Sustainability*, 11(12), 3356.
- Anuar, A. N. A., Ridzuan, F. H., Jaini, N., Sulaiman, F. C. & Hashim, N. I. (2019). The impact of overtourism towards local community in heritage city. *Journal of Tourism & Hospitality*, 8(406), 2167-0269.
- Avond, G., Bacari, C., Limea, I., Seraphin, H., Gowreesunkar, V. & Mhanna, R. (2019). Overtourism: a result of the janus-faced character of the tourism industry. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, 11(5), 552-565.
- Aylan, S. & Aylan, F K. (2019). Instagram’da aşırı turizm (overtourism) etiketi ile paylaşılan fotoğrafların UNWTO turizm bölgelerine göre dağılımlarının incelenmesi. 20. Ulusal – 4. Uluslararası Turizm Kongresi. 16-19 Ekim, Eskişehir.
- Benner, M. (2019). Overcoming overtourism in Europe: Towards an institutional-behavioral research agenda. *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, 64(2), 74-87.

- Bourliataux-Lajoine, S., Dosquet, F. & Del Olmo Arriaga, J. L. (2019). The dark side of digital technology to overtourism: the case of Barcelona. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, 11(5), 582-593.
- Bouchon, F. & Rauscher, M. (2019). Cities and tourism, a love and hate story; towards a conceptual framework for urban overtourism management. *International Journal of Tourism Cities*, 5(4), 582-593.
- Capocchi, A., Vallone, C., Amaduzzi, A. & Pierotti, M. (2019). Is “overtourism” a new issue in tourism development or just a new term for an already known phenomenon?. *Current Issues in Tourism*, 1-5.
- Cheung, K. S. & Li, L.-H. (2019). Understanding visitor-resident relations in overtourism: Developing resilience for sustainable tourism. *Journal of Sustainable Tourism*, 27(8), 1197–1216.
- Coffey, H. (2017). Amsterdam has a new solution for overtourism. Independent. 29 Ocak 2020 tarihinde www.independent.co.uk/travel sayfasından erişilmiştir.
- Coldwell, W. (2017). First Venice and Barcelona: Now anti-tourism marches spread across Europe. *The Guardian*. 20 Ocak 2020 tarihinde www.theguardian.com/world sayfasından erişilmiştir.
- Çalık, A. Ö. (2014). *Turistik merkezlerin sosyal taşıma kapasitesi: beypazarı örneği* (Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çetin, O. B. (Ed) (2012). *Sosyolojide Araştırma Yöntem ve Teknikleri*. Açık Öğretim Fakültesi Yayını: Eskişehir.
- Çolak, O., Kiper, V. O. & Batman, O. (2019, Ekim). Kent destinasyonlarında over tourism’e (ölçsüz turizm) dair kavramsal bir yaklaşım. 20. Ulusal – 4. Uluslararası Turizm Kongresi. 16-19 Ekim, Eskişehir.
- Duyar, M. & Bayram, M. (2019). Aşırı turizm ve turizm korkusu: Yerel halk ve turizm ilişkisinin evrimi. *International Journal of Geography and Geography Education*, (40), 347-362.
- Dodds, R. & Butler, R. (2019). The phenomena of overtourism: a review. *International Journal of Tourism Cities*. 5(4), 519-528.
- Erdemir, B. (2018). Sürdürülebilir turizm kapsamında destinasyonların fiziksel ve psikolojik taşıma kapasitesi analizi: pamukkale hierapolis ören yeri örneği (Yüksek Lisans Tezi), Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Goodwin, H. (2017). The challenge of overtourism. *Responsible Tourism Partnership*, (4), 1-19.
- Gössling, S., McCabe, S. & Chen, N. C. (2020). A socio-psychological conceptualisation of overtourism. *Annals of Tourism Research*, 84, 102-976.
- Güler, A., Halıcıoğlu, M. B. & Taşgın, S. (2015). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma*. Seçkin Yayınevi. Ankara.
- Henley, J. (2020). Overtourism in Europe's historic cities sparks backlash. *The Guardian*. 29 Ocak 2020 tarihinde www.theguardian.com/world sayfasından erişilmiştir.
- Kainzinger, S., Burns, R. C. & Arnberger, A. (2015). Whitewater boater and angler conflict, crowding and satisfaction on the North Umpqua River, Oregon. *Human Dimensions of Wildlife*, 20(6), 542-552.
- Kümbetoğlu, B. (2005). *Sosyolojide ve Antropolojide Niteliksel Yöntem ve Araştırma*. Ankara: Bağlam Yayıncılık.

- Maingi, S. W. (2019). Sustainable tourism certification, local governance and management in dealing with overtourism in East Africa. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, 11(5), 532-551.
- Manning, R., Valliere, W., Minter, B., Wang, B. & Jacobi, C. (2000). Crowding in parks and outdoor recreation: A Theoretical, Empirical and Managerial Analysis. *Journal of Park and Recreation*, 18, 57-72.
- Martín, J. C. & Román, C. (2017). Measuring service quality in the hotel industry: The value of user generated content. *Turizam*, 65(4), 390-405.
- Martín Martín, J., Guaita Martínez, J. & Salinas Fernández, J. (2018). An analysis of the factors behind the citizen's attitude of rejection towards tourism in a context of overtourism and economic dependence on this activity. *Sustainability*, 10(8), 2851.
- Mihalic, T. (2020). Conceptualising overtourism: A sustainability approach. *Annals of Tourism Research*, 84, 103025.
- Milano, C., Cheer, J. M. and Novelli, M. (2018). Overtourism: A growing global problem. The Conversation. 2 Kasım 2020 tarihinde https://www.researchgate.net/profile/Claudio_Milano3/publication/326573468_Overtourism_a_growing_global_problem/links/5b570f2a45851507a7c4e29a/Overtourism-a-growing-global-problem.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Minihane, J. (2019). Destination trouble: Can overtourism be stopped in its tracks?. CNN/Travel. 20 Aralık 2019 tarihinde <https://edition.cnn.com/travel> sayfasından erişilmiştir.
- Moscardo, G. (2011). *The role of Knowledge in Good Governance For Tourism. Tourist Destination Governance: Practice, Theory and Issues*. CAB International Group.
- Namberger, P., Jackisch, S., Schmude, J. & Karl, M. (2019). Overcrowding, overtourism and local level disturbance: How much can Munich handle?. *Tourism Planning & Development*, 16(4), 452-472.
- Neuts, B. & Nijkamp, P. (2012). Tourist crowding perception and acceptability in cities: An applied modelling study on Bruges. *Annals of Tourism Research*, 39(4), 2133-2153.
- Oklevik, O., Gössling, S., Hall, C.M., Steen Jacobsen, J.K., Grøtte, I.P. & McCabe, S. (2019). Overtourism, optimisation, and destination performance indicators: A case study of activities in fjord Norway. *Journal of Sustainable Tourism*, 27(12), 1804-1824.
- Padrón-Ávila, H. & Hernández-Martín, R. (2019). Preventing overtourism by identifying the determinants of tourists' choice of attractions. *Sustainability*, 11(19), 51-77.
- Peeters, P. M., Gössling, S., Klijs, J., Milano, C., Novelli, M., Dijkmans, C. H. S & Mitas, O. (2018). Research for TRAN Committee-Overtourism: Impact and possible policy responses. European Parliament, Directorate General for Internal Policies, Policy Department B: Structural and Cohesion Policies, Transport and Tourism. Brussel.
- Phi, G. T. (2019). Framing overtourism: A critical news media analysis. *Current Issues in Tourism*, 1-5.

- Plichta, J. (2019). The co-management and stakeholders theory as a useful approach to manage the problem of overtourism in historical cities—illustrated with an example of Krakow. *International Journal of Tourism Cities*, 5(2), 685-699.
- Sarantakou, E. & Terkenli, T. S. (2019). Non-institutionalized forms of tourism accommodation and overtourism impacts on the landscape: The case of Santorini, Greece. *Tourism Planning & Development*, 16(4), 411-433.
- Seraphin, H., Sheeran, P. & Pilato, M. (2018). Over-tourism and the fall of Venice as a destination. *Journal of Destination Marketing & Management*, 9, 374-376.
- Şahin, Ö. (2018). Aşırı turizmin (turizmde taşıma kapasitesinin aşımı) kültür ve mirasa etkileri konusunda bir inceleme. IV. Uluslararası Kültür ve Medeniyet Kongresi, 21-23 Aralık, Mardin.
- Tseng, Y.-P., Kyle, G. T., Shafer, C. S., Graefe, A. R., Bradle, T. A. & Schuett, M. A. (2009). Exploring the crowding—satisfaction relationship in recreational boating. *Environmental Management*, 43, 496–507.
- United Nations World Tourism Organization (UNWTO) (2018). “Overtourism? Understanding and managing urban tourism growth beyond perceptions” 20 Kasım 2019 tarihinde www.e-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284420070 sayfasından erişilmiştir.
- Yüncü, H. R. (2019). Turizmin karanlık yüzü: Şehirlerde aşırı turizm. 20. Ulusal – 4. Uluslararası Turizm Kongresi, 16-19 Ekim, Eskişehir.
- Zehrer, A. & Raich, F. (2016). The impact of perceived crowding on customer satisfaction. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 29, 88-98.
- Zerva, K., Palou, S., Blasco, D. & Donaire, J. A. B. (2019). Tourism-philia versus tourism-phobia: Residents and destination management organization’s publicly expressed tourism perceptions in Barcelona. *Tourism Geographies*, 21(2), 306-329.
- Zhang, Y., Li, X. R. & Su, Q. (2017). Does spatial layout matter to theme park tourism carrying capacity?. *Tourism Management*, 61, 82-95.

Ethimological Approach to the “Overtourism” Concept

Samet KARAHAN

Bilecik Seyh Edebali University, Faculty of Applied Sciences, Bilecik/Turkey

Yüksel ÖZTÜRK

Ankara Hacı Bayram Veli University, Faculty of Tourism, Ankara/Turkey

Extensive Summary

According to the data of the World Tourism Organization (UNWTO), the number of people traveling around the world increased by 6% in 2018 compared to the previous year, reaching 1.4 billion people and 1.5 billion people in 2019. In addition, according to the estimates of UNWTO, this number is predicted to exceed 1.7 billion in 2030. The increase in tourism movements brings along negativities such as overtourism. Overtourism can occur for many reasons, such as the increase in the number of tourists exceeding their carrying capacity and the negative impact of local life due to the flow of tourists (Anuar et al., 2019). It is defined as the excessive influx of visitors, which creates permanent changes in the lifestyles, facilities and general welfare levels of the local people, and leads to overcrowding as a result of temporary and seasonal tourism movements (Milano, Cheer & Novelli, 2018).

Overtourism is a concept that has been emphasized in the international literature in recent years and associated with topics such as sustainable tourism, carrying capacity, crowd perception, tourism fear (Martín & Román, 2017; Goodwin, 2017; Seraphin et al., 2018; Peeters et al., 2018; Namberger et al., 2019; Milano et al., 2018; Mihalic, 2020; Gössling et al., 2020). This concept refers to a situation where the carrying capacity of a destination is exceeded, which negatively affects the quality of life of the local people and causes dissatisfaction to the visitors. There is a few study in national literature yet, but a Turkish equivalent could not be found exactly. The aim of this study is to determine the Turkish equivalent of the concept of overtourism and to gain a common term for the studies to be conducted.

One of the most comprehensive definitions of overtourism is by UNWTO (2018); “the impact of tourism on a destination, or parts thereof, that excessively influences perceived quality of life of citizens and/or quality of visitors experiences in a negative way”. Goodwin (2017) defines, places where hosts, guests, locals or visitors feel that there are too many visitors and the quality of life or experience in the region has deteriorated in an unacceptable way as overtourism regions. These definitions show that overtourism is not just about crowd, but occurs when both locals and tourists disturb them because of the crowd.

Although there are very few national studies on overtourism, it is seen that different Turkish equivalents are used. Duyar and Bayram (2019), Aylan and Aylan (2019) and Yüncü (2019) preferred the concept of “aşırı turizm” for overtourism. Şahin (2018) used the concept of “turizm kapasite aşımı”, while Çolak et al. (2019) used the concept of “ölçüsüz turizm”. Although these studies, which are very few in number, do not give an exact idea, it is clear that there is no stereotyped Turkish concept for overtourism.

Some of the elements that cause overtourism are; the cruise industry, cheap and reasonable services facilitated by mobile devices and applications, mistakes made in destination marking, the lack of communication between stakeholders and cheap accommodation opportunities (Milano et al., 2018; Oklevik et al., 2019). Generally, these

reasons can be classified in terms of demand and supply. From a demand perspective, higher spending propensity, better economic conditions enjoyed by tourists, the development of travel technology, globalization, development, changing lifestyle and freedom of women are some of the reasons for excessive tourism. In terms of supply, insufficient resources, poor management, failure of destinations that accept tourism, lack of planning, lack of technical expertise, and lack of sustainability sensitivity can be considered (Avond et al., 2019, p. 556). Sarantakou and Terkenli (2019) collected the effects of overtourism under six headings based on their study on the island of Santorini; the alienation of the local population, the deterioration of the tourist experience, overburdened infrastructure, pressures on the natural environment, threats to culture and heritage, reflections on landscape planning and management.

In this study, semi-structured interview technique, which is one of the qualitative research methods, was preferred as a method. Purposeful sampling type, among non-probabilistic sampling methods, was chosen as the sampling method in order to include individuals suitable for the purpose of the study. Accordingly, 23 tourism academicians and 6 linguist academicians were included in the Turkish translation of the concept of overtourism. Due to time and financial constraints, all participants were not interviewed face to face, and data were obtained by phone or e-mail. There are two basic questions in the semi-structured questionnaire;

1. What do you think should be the most appropriate Turkish equivalent of the concept of overtourism?
2. Why should this be the Turkish equivalent?

If we look at the findings of the researcher; it is seen that 14 of the participants are women, 15 are men and 62% are 42 years old and above. Academic fields of study are equally distributed in tourism management (34.5%) and tourism marketing (34.5%). In addition, although the majority of the participants (79.3%) heard about the concept of overtourism, only 10.32% (3 people) did an academic study in this area. To the question of what the Turkish equivalent of overtourism should be for the main purpose of the study, 65.5% (19 people) of the participants stated that they saw the concept of "aşırı turizm" more appropriate. 4 people have preferred the concepts of "turizm kapasite aşımı", "taşıma kapasitesi üstü" and "taşıma kapasitesini aşan turizm". Other answers are; "ölçsüz turizm", "yıkıcı turizm", "aşırı turistikleşme" and "turizm tahribatı".

As a result, although the concept of overtourism is known, it is confirmed that there are few people doing academic studies and that the national literature in this field is insufficient. According to the data obtained for the Turkish equivalent of the concept of overtourism, 65.5% of the participants stated that they found the concept of "aşırı turizm" more appropriate. This result is similar to the Turkish equivalent used in a few studies in the national literature (Duyar & Bayram 2019; Aylan & Aylan 2019; Yüncü, 2019). It was found that the main reason for choosing the concept of overtourism is that negativity is included in the definitions. For example; participant 8 emphasized the negativity by stating "A word that has negativity connotation should be used because it affects local people negatively."

The number of people interviewed in this study remained at a limited level in terms of time and cost. Especially the number of English linguistic experts can be increased in further studies. It is necessary to increase academic publications on overtourism and to take practical measures. Academicians working on issues such as sustainability, carrying capacity, crowd perception can conduct scientific studies on overtourism.